

N:o 17.

Ank. till Riksd. kansli den 1 mars 1905, kl. 3 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring af 11 kap. 38 § rättegångsbalken.

Uti en inom Första kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, n:o 26, anför herr *Hägglund*:

»I motion n:o 26 tillät jag mig vid 1905 års lagtima riksdag föreslå, att Riksdagen måtte besluta, att af statsmedel skall utgå ersättning till de stämmingsmän, hvilka biträda fjärdingsmän med delgifningar af stämningar i brottmål samt andra offentliga och allmänna handlingar — hvarom det är föreskrifvet, att de skola delgifvas på sätt, som för delgifning af stämning är stadgadt, och hvarför enskild part eller person icke är skyldig att ansvara för delgifningskostnaden. Såsom skäl för denna min framställning tillät jag mig framhålla, att det syntes mig oegentligt, att fjärdingsmän eller allmän åklagare af egna medel måste utgifva den ersättning, som tillkommer stämmingsman för dylika delgifningar af stämningar i brottmål eller eljest, då delgifningsuppdrag af dem utföres för det allmännas räkning.

Statsutskottet, till hvilket motionen för utlåtande remitterades, ansåg jämväl en sådan skyldighet för fjärdingsmän och allmänna åklagare mindre lämplig, men då utskottet hyste den uppfattningen, att det kunde ifrågasättas, huruvida icke, för att undvika behovet af stämmingsmäns anlåtande i här antydda fall, åt fjärdingsmans intyg, då han erhåller delgifningsuppdrag för det allmänna, borde gifvas samma vitsord, som nu tillkommer intyg af länsman, vid hvilket förhållande behovet af särskild ersättning af statsmedel åt stämmingsmän bortföle, hemställde utskottet, att min ifrågavarande motion icke måtte vinna Riksdagens bifall.

Bih. till Riksd. Prot. 1906. 7 Saml. 16 Häft. (N:o 17).

Detta statsutskottets utlåtande vann också Riksdagens godkännande.

Med anledning af hvad jag sålunda andragit och med hänvisning till åberopade motionen och statsutskottets ifrågavarande utlåtande, vågar jag värdsammast föreslå,

att Riksdagen måtte för sin del besluta, att sådant tillägg till 11 kap. 38 § rättegångsbalken göres, att åt fjärdingsmans intyg, då han erhåller delgifningsuppdrag för det allmänna, gifves samma vitsord, som, enligt åberopade lagrum, tillkommer intyg af kronofogde, stadsfogde, länsman och notarius publicus.»

Med anförande af samma motiv hemställer herr *S. L. Olsson* i Älf-dalsåsen i en inom Andra Kammaren väckt, till lagutskottet hänvisad motion, *n:o 103*, att Riksdagen måtte besluta sådant tillägg till 11 kap. 38 § rättegångsbalken, som herr *Hägglund* i sin motion föreslagit.

Rättegångsbalkens 11 kap., enligt dess lydelse i lagen den 10 juli 1899, handlar om stämning, och föreskrives i 37 §, att underrätt skall förordna vissa män att, då de därom anlitas, delgifva stämningar och domstolars beslut, så ock eljest verkställa delgifning af handlingar. Därjämte stadgas i samma §, bland annat, att fjärdingsman skall utan särskildt förordnande vara stämningssman. 38 § i samma kapitel har för närvarande följande lydelse:

»Intyg af två stämningssmän, emot hvilka ej förekommer jäf, som om vittnen är stadgadt, gälle såsom fullt bevis att delgifningen blifvit så verkställd, som intyget innehåller. Enahanda vitsord tillkomme intyg, som meddelats af kronofogde, stadsfogde, länsman eller notarius publicus eller af svensk konsul eller vid svenskt konsulat anställd tjänsteman. Skriftligt erkännande om delgifning vare ock, där det är genom intyg af en ojäfvig stämningssman bestyrkt, ansedt såsom fullt bevis om delgifningen.»

I förevarande motioner föreslås nu, att till denna § skulle fogas ett tillägg af innehåll, att, då fjärdingsman för det allmännas räkning utför delgifningsuppdrag, hans öfver förrättningen meddelade intyg tillerkännes samma vitsord, som nu tillkommer intyg af kronofogde och öfriga i §:n uppräknade personer, eller med andra ord, att fjärdingsmans intyg i detta fall skulle anses såsom fullt bevis för att delgifningen blifvit så verkställd, som intyget innehåller. Detta förslag synes utskottet vara förtjänt af beaktande.

Enligt lagen angående fjärdingsmansbestyrets utgörande den 29 september 1899 skall till biträde för kronobetjäningen inom hvarje socken i regel finnas en fjärdingsman, och angifves i lagen fjärdingsmansbefattningen vara ett menighetsbestyr. Fjärdingsmännen, hvilka utses å kommunalstämma och aflönas af kommunen, men hvilkas lämplighet för befattningen pröfvas af kronofogden, lyda enligt intruktionen för fjärdingsmännen den 29 september 1899 under Konungens befallningshafvande, kronofogde och länsman och hafva till åliggande, bland annat, att, hvar för sitt distrikt, efter förmäns uppdrag delgifva stämningar i brottmål, kalla nämnd till urtima ting m. fl. allmänna förrättningar samt verkställa andra det allmännas tjänst rörande kallelser och kommunikationer. Under utöfningen af sin befattning njuter fjärdingsman det skydd och är underkastad det ansvar, lag säger. Å ena sidan är fjärdingsman sålunda på grund af sin tjänsteställning skyldig utföra vissa det allmännas tjänst rörande delgifningsuppdrag, men å andra sidan anser lagen icke hans intyg om dylik delgifning såsom fullt bevis, att densamma skett såsom intyget innehåller, utan fordrar härför, i likhet med hvad som gäller om delgifning, utförd på enskild persons uppdrag, att intyget skall vara bestyrkt af två ojäfviga stämmingsmän. Detta åter kan, såsom motionärerna anmärkt, leda därtill, att, då fjärdingsman af förman får i uppdrag att delgifva en stämning i brottmål, ett domstols beslut eller dylikt, fjärdingsmannen, som själf ej är berättigad till särskild ersättning för dylikt uppdrag, är nödsakad att för vinnande af laga vitsord åt intyget öfver delgifningen anlita biträde af annan stämmingsman, hvilket biträde då antingen fjärdingsmannen eller den, på hvars order han handlar, får bekosta. I likhet med motionärerna anser också utskottet detta innebära en obillighet.

Utskottet har sig väl ej bekant, i hvilken utsträckning olägenheter af det öfverklagade förhållandet i praktiken gjort sig gällande, men finner i hvarje händelse en lagändring i den af motionärerna föreslagna riktningen vara principiellt riktig. Vid delgifningar af nu ifrågavarande slag handlar nämligen fjärdingsmannen, såsom förut nämnts, på uppdrag af honom öfverordnad tjänsteman och under tjänstemannaansvar, och under sådana förhållanden synes utskottet grundad anledning förefinnas att också tillerkänna hans intyg om delgifningen verkan af fullt bevis, att densamma blifvit verkställd på sätt i intyget angifves. Med hänsyn till såväl ifrågavarande förrättningsens enkla beskaffenhet som ock den omständigheten, att, såsom ofvan framhållits, fjärdingsmans lämplighet för befattningen pröfvas af kronofogden, lär ock kunna med fog förutsättas, att medgifvandet af

ett sådant högre vitsord i angifna fall åt fjärdingsmans intyg icke skall föranleda missbruk vid sådana intygs utfärdande.

Den af utskottet sålunda förordade lagändringen synes utskottet lämpligast böra genomföras så, att i 11 kap. 38 § rättegångsbalken efter orden: »vid svenskt konsulat anställd tjänsteman» tilläggas orden: »så ock intyg af fjärdingsman, då han verkställt delgifningen efter förmans uppdrag».

På grund af det anförda får utskottet alltså hemställa,

att Riksdagen måtte, i anledning af förevarande motioner, för sin del antaga följande

Lag

om ändrad lydelse af 11 kap. 38 § rättegångsbalken.

Härigenom förordnas, att 11 kap. 38 § rättegångsbalken skall erhålla följande ändrade lydelse:

Intyg af två stämmingsmän, emot hvilka ej förekommer jäf, som om vittnen är stadgadt, gälle såsom fullt bevis att delgifning blifvit så verkställd, som intyget innehåller. Enahanda vitsord tillkomme intyg, som meddelats af kronofogde, stadsfogde, länsman eller notarius publicus eller af svensk konsul eller vid svenskt konsulat anställd tjänsteman, så ock intyg af fjärdingsman, då han verkställt delgifningen efter förmans uppdrag. Skriftligt erkännande om delgifning vare ock, där det är genom intyg af en ojäfvig stämmingsman bestyrkt, ansedt såsom fullt bevis om delgifningen.

Stockholm den 1 mars 1906.

På lagutskottets vägnar:

C. A. SJÖCRONA.

Herrar *Lilliesköld* och grefve *Lewenhaupt* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit i ärendets behandling inom utskottet.